

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Visio de cœlesti ciuitate Hierusalem proponitur, & explicatur. Sectio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Mendaces.
Beda.

Mendaces autem non eos accipias, qui tantum leuiter, sed qui in graue danum aliorum mentiuntur: vel certe, vt exponit Beda, accipiendum est mendacium, quo in religionem peccatur, quod mendacii genus sub Antichristi persecutione communissimum erit. *Ostendit*, inquit Beda, multa esse genera mendacii, sed periculosissimum, & maxime detestandum est, quo in religionem peccatur, de quo supra, *Dicunt*, inquit, *se Iudeos esse, & non sunt, sed mentiuntur: sunt enim Synagoga Satana.*

Apo. 2. 7.

Visio de cœlesti ciuitate Hierusalem proponitur, & explicatur.

SECTIO II.

Aggreditur deinceps Ioannes cœlestem illâ Hierusalem, felicissimum Beatorum domicilium magnificentissimis, & elegantissimis verbis describere: in cuius descriptione illud supponendū, non esse hoc loco sermonem de Ecclesia militante, vt Beda, Primas. & alij existimarūt, sed de triumphante. Quomodo enim Ecclesiæ militanti conueniat illud: *Non intrabit in ea aliquod coinquatum?* Et illud: *Templum non visum est in ea.* Colligemus verò ex omnibus interpretibus vnâ expositionem, quæ germanior, & textui magis cōsentanea videbitur. Primum igitur docet Ioānes venisse vnū de septem Angelis habētibus phialas plenas septē plagis nouissimis, dixisseque sibi: *Veni, & ostendam tibi sponsam uxorem Agni*: itaque sublatū fuisse in spiritu in montē magnum, & altum, & ostensâ sibi fuisse ciuitatē sanctam Hierusalem, descendente de celo à Deo, habentē claritatem Dei, & lumen eius simile lapidi pretioso tanquā lapidi iaspidis, sicut crystallū. In montē magno, & alto ciuitas cœlestis ostenditur, vt gloriæ magnitudo & sublimitas delectetur. Lumen, seu vt Græcè est, *φωσφ* id est, *Luminare* huius ciuitatis simile est lapidi pretioso tanquā lapidi iaspidis, sicut crystallū: siue vt habetur Græcè, *ὡς λίθος ἰασπίδου* *ἡ ἁγία πόλις*, id est, *Quasi lapidi iaspidis crystallizanti*, hoc est, qui crystallus esse videbatur. Luminare hoc Deum, vel Christū significat, quæ admodum & inferius dicitur: *Ciuitas non eget sole, neque luna: nam claritas Dei illuminat eam, & lucerna eius est Agnus.* Dicitur similis lapidi, qui viridis est: (est enim iaspis hoc loco lapis pretiosus) quoniam dum electos suos illustrat, æternæ viriditatis pabulo recreat. Imo non inconcinne plerique per hunc lapidem iaspidem visionem ipsam beatificam accipiunt, in qua tanquam in viridi lapide omnis nostra spes sita est, quæ dicitur similis crystallo propter claritatem, & transparentiâ, qua omnia, quæ sunt in Deo, formaliter lucent Beatis, & multa ex iis, quæ in eo eminenter continentur.

I.
De Ecclesia triumphante sermo est.
Beda.
Primas.

Ciuitas cœlestis sublimitas.
Luminare eius Deus, vel Christus.

Cur iaspis simile.
Visio beatifica iaspis.

Secundò. *Habebat murum magnum, & altum, habentem portas duodecim: & in portis Angelos duodecim, & nomina inscripta, quæ sunt nomina duodecim tribuum filiorum Israël.* Murus iste Christus est, qui non solum Ecclesiæ militantis, sed & triumphantis murus appellatur: quia ipse est, qui & Ecclesiam in terris protegit, & in cælis summa securitate in omnem æternitatem circumdat, iuxta illud Elai. 26. *Saluator ponetur in eam murus, & antemurale.* Et Zach. 2. *Ego ero illi murus in circuitu.* Habet portas duodecim, hoc est (vt interpretatur diuus Ambrosius, Tyconius, Haymo, Arethas, & reliqui ferè interpretes) duodecim Apostolos, per quorum prædicationem, & scripta aditus patefactus est in cælum. Et super portas duodecim Angelos, qui Apostolis in prædicando Euangelio assistebant; & Diuinæ prouidentia in fidei propagatione sunt administri. Igitur, vt ait Arethas, duodecim Angeli in duodecim portis constituuntur, quoniam per Apostolos cooperatione Angelorum aditus nobis in cælum præparatur. *Sic enim*, inquit, *cuique fidelium designatus est Angelus, multo magis fundamentus Ecclesiæ, & Euangelici verbi seminatoribus consen-*

II.
Murus ciuitatis Christus.
Esa. 26. 1.
Zach. 2. 5.
Duodecim porte sunt duodecim Apostoli.
Ambros. Tycon. Haymo. Arethas.
Angeli adiutores Apost. in prædicatione Euangelij.
Arethas.

Cur inscripta tantum est Angelos ad Evangelicam predicationem esse adiutores. Nomina etiam duodecim tribuum in portis inscripta indicant non solum ex Gentibus, sed etiam ex filiis Israel civitatem illam contare: Et quoniam qui civitatem hanc inhabitant, ex omnibus mundi partibus collecti sunt, idcirco additur: Ab oriente porta tres: &

ab Aquilone porta tres: & ab Austro porta tres: & ab occasu porta tres. Tres autem sunt in vno quoque latere propter mysterium Trinitatis, quod electi in terris quidem fide confitentur, in celo autem facie ad faciem intuentur. Porro adverte in numero duodenario portarum, Angelorum, & tribuum vniuersitatem significari: non solum enim Apostoli, sed omnes concionatores Evangelici portæ sunt huius civitatis. Et in duodecim tribubus filiorum Israel omnes omnino electi accipiendi sunt, qui filij Israel non carne, sed spiritu appellantur.

Duo laterarius hoc loco vniuersitatis symbolum.

III. Apostoli & portæ, & lapides fundamentales orbis. Tycon. Beda. Arethas. Eph. 2. 19.

Tertio. Murus civitatis habebat fundamenta duodecim, hoc est, duodecim lapides fundamentales pretiosissimos, super quos ædificium civitatis extructum erat: & in ipsis duodecim nomina Apostolorum Agni. Itaque exponunt Tycon. Beda, & Arethas, iidem Apostoli & portæ huius civitatis, & lapides fundamentales dicuntur: quoniam & per ipsos reliqui in caelestem Hierusalem ingrediuntur, & super ipsos fundata est Ecclesia, iuxta illud ad Ephes. 2. Ergo iam non estis hospites, & advena, sed estis ciues sanctorum, & domestici Dei, supra ædificati super fundamentum Apostolorum, & Prophetarum.

IIII.

Mensura aurea merita sanctorum. Calamus quæ mensura

Quarto. Qui loquebatur mecum, habebat mensuram arundineam auream, ut metiretur civitatem, & portas eius, & murum. Græcè est, Calamum aureum. Mensuram accipio hoc loco merita, siue gratiam, charitatemve, iuxta quam metitur Deus gloriam omnium Beatorum: in auro charitatis præstantia exprimitur. Porro hæc mensura, ut ait Arethas, erat Geometrica. Est autem calamus mensura sex cubitorum, & palmi, ut patet ex Ezech. 40. cui similis visio apparuit. Facta est, inquit, super me manus Domini, & adduxit me in terram Israel, & dimisit me super montem excelsum nimis, super quem erat quasi ædificium civitatis, cuius latera erant sex cubitum, & palmi. Et paulo post. Et in manu viri calamus mensuræ sex cubitum, & palmi.

V. Civitatis stabilitas.

Quinto. Civitas in quadrate posita est: & longitudo eius tanta est quanta est latitudo. Et mensus est civitatem de arundine per stadia duodecim millia: & longitudo, & altitudo, & latitudo eius æqualia sunt. In eo, quod civitas in quadrate sita esse describitur, eius stabilitas, & immobilitas explicatur. Quod verò tanta est latitudo, quanta longitudo, & altitudo, illud significat omnia in beatitudine esse sempiterna. Itaque putamus longitudinem esse ipsam æternitatem: sic enim in sacris literis appellatur, veluti Psal. 92. Domum tuam decet sanctitudo Domine in longitudinem dierum. Huic igitur æqualis est altitudo, hoc est, visio beatifica, qua quodammodo profunditas, & altitudo Divinæ essentia penetraretur: æqualis etiam latitudo, id est, fructio, quæ cum summa delectatione coniuncta est, per quam capacitas animæ propter magnitudinem gaudij quodammodo dilatatur. Æqualis igitur est longitudini latitudo, & altitudo, quia omnia hæc longitudinem æternitatis adæquabunt. Quod additur de stadiis duodecim millibus per totum ambitum, & circuitum civitatis, ita ut singula latera tria millia stadiorum complecterentur, ad significandam æqualitatem omnium laterum pertinet: quanquam & eadem tria millia stadiorum per singula latera ad mysterium Trinitatis adumbrandum pertinent, quod necesse habent credere quicumque in illam civitatem ingredi cupiunt. Faciunt autem octo stadia unum milliare, atque adeo ambitus civitatis continet mille quingenta miliaria. Illud etiam rectè aduertit Haymo nomen stadij tacite indicare cursum, & certamen iustorum, quibus opus est currere, certareque assidue, ut in illam civitatem admittantur. Unde est illud Pauli 1. ad Corinth. 9. Nescitis, quod ij, qui in stadio

Longitudo, latitudo, & altitudo vrbis quilibet. Psal. 92. 5.

Civitas æqualitudo latera est, cur.

Haymo. Per certamen, & cursum ad illam vnitur. 1. Cor. 9. 14.

currunt.

currunt, omnes quidem currunt: sed vnus accipit brauium: Sequitur: Et longitudo, & altitudo, & latitudo eius aequalia sunt. Rupertus ob imperitiam linguae Graecae putauit hoc ad murum ipsum esse referendum: tum verò mirum in modum se torquet, quomodo in murum id possit conuenire, Igitur non ad murum, sed ad ciuitatem ipsam pertinet, cum Graecè habetur *ὡς τῆς*, repetiturque hoc loco omnium eius laterum aequalitas.

Sextò, Mensura est murum eius: centum quadraginta quatuor cubitorum, mensura hominis, quae est Angelus. Intellige dimensum fuisse murum quoad altitudinem: significaturque in muro ambiente ciuitatem protectio Diuina, quae gloriam Beatorum in omnem aeternitatem tuebitur. Et quoniam ea protectio hmissima est, idcirco tanta est muri altitudo. Ipse etiam numerus, vt ait Arethas, perfectione includit: etenim centum quadraginta quatuor ex duodecim in se ductis conueniunt. Quod subiungitur: *Mensura hominis, quae est Angelus*: Haymo ita existimat accipiendum, significari nimirum eum Angelum, qui Ioanni cum mensura apparuit, habuisse speciem hominis. Itaque licet homo videretur, Angelum fuisse. Duæ sunt communiores expositiones. Vna est, significari eadem mensuram metiendam esse tam Angeli, quam hominis beatitudinem, hoc est, tam Angelo, quam homini iuxta magnitudinem gratiae, & charitatis gloriae conferri. Altera, homines ad mensuram gloriae Angelorum peruenire: liquidem succedunt in locum eorum, qui ceciderunt. Haymo illam quoque affert, tot homines gloriam consecuturos, quot Angeli corruerunt, atque adeo eandem esse Angeli, & hominis quoad numerum mensuram. Septimò, Ipsa ciuitas dicitur, *Aurum mundum simile vitro mundo*. Per aurum, inquit Haymo, claritas, per vitrum puritas exprimitur: idcirco per vitrum declaratur puritas cordis omnium Beatorum, quae inuicem in caelesti ciuitate omnibus manifestabitur. Quicquid enim cogitatum fuerit ab vno, vt plurimum videbitur ab altero, vt inuicem sibi sint Beati quasi quaedam specula vitrea lucidissima. Possumus etiam per aurum charitatem, qua omnes Beati fulgebunt, per vitrum puritatem accipere: nihil enim immudum, & coinquinatum in eam ciuitatem ingreditur, vt postea docet Ioannes. Quamquam & in auro illius ciuitatis & pulchritudo, & nobilitas, splendorque intelligitur.

Ciuitatis caelestis duodecim fundamenta explicantur.

SECTIO. III.

Commemorat Ioannes duodecim fundamenta, id est, duodecim lapides fundametales muri ciuitatis caelestis, docetque esse duodecim lapides pretiosissimos, qui duodecim Apostolos significat, vt in superioribus diximus. Arethas, And. Cas. & Abbas Ioach. singulos lapides singulis Apostolis tribuit. Sed cum Arethas, & Andreas secundum lapidem ad Paulum Apostolum referat: accommodatio videtur Ioachimi expositio, qui primum lapidem iaspidem tribuit Petro, saphirum Andreae, calcedoniam Iacobo maiori fratri Ioannis Euangelistae, smaragdum nostro Ioanni, sardonychem Philippo, sardium Bartholomaeo, chrysolitum Matthaeo, beryllum Thomae, topazium Iacobo minori fratri Domini, chrysoptera Iudae fratri praedicti Iacobi, hyacinthum Simoni, amethystum Matthiae. Iuxta quam expositionem ea, quae de singulorum lapidum natura dicemus, optime quadrant in eum Apostolum, de quo sermo habendus erit. Verum cum Apostoli non eodem semper ordine in Euangelio numerentur Matt. 10. Mar. 13. Luc. 6. non est, cur in accommodandis singulis lapidibus singulis Apostolis iuxta ordinem ab Euangelistis seruatum laboremus, vt videlicet primum lapidem primo Apostolo,